

เทศน์เช้า วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราทำบุญกัน “บุญกุศล” บุญกุศลทำให้เราประสบความสำเร็จ

ทุกคนต้องการความสุข เกลียดความทุกข์ แต่เราไม่เข้าใจเรื่องความสุขกัน เราเข้าไปตะครุบเงา ตะครุบเงา เห็นไหม เราคิดว่าสุขเวทนาเป็นความสุข วิมุติสุขไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่สุขเวทนา-ทุกข์เวทนา-อุเบกขาเวทนา เวทนาเป็นขั้น ๕ ขั้น ๕ เข้าไม่ถึงจิต แล้วตัวจิตมันเป็นความสุข มันสุข.. มันเกิดมาอย่างไร? วิมุติสุข.. สุขในตัวของมันเอง แต่ของเราสุขในตัวมันเองไม่ได้ เพราะตัวเราเองมันเร่าร้อน

คูลี โดยอำนาจเขาแสวงหากัน เขาแสวงหาอำนาจกัน ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “วิ่งเข้าไปกอดกองไฟ” แต่ทุกคนก็ปรารถนาไฟนั่น ทุกคนอยากได้กองไฟนั่น วิ่งเข้าไปกอดกองไฟนั่นแล้วก็บ่นว่าร้อนๆ แต่ร้อนขนาดไหน มันเป็นเรื่องสัญชาตญาณ เรื่องของสังคม เรื่องสัตว์สังคม มนุษย์มันต้องมีการปกครองกัน อำนาจจากข้างนอกนะ

นี่ธรรมชาติไปโดย อำนาจโดยธรรม

เราเกิดมาเรามีอำนาจแล้วนะ คุณอำนาจของเด็กเล็ก เด็กมันมีอำนาจมาก มันร้องไห้ มันต้องการแสวงหา มันเรียกร้อง พ่อแม่ต้องยอมจำนนกับมัน คนเกิดมามีอำนาจข้างใน อำนาจในหัวใจของเรา มันมีอำนาจของมันอยู่ อำนาจของการมีชีวิตใจ การเกิดมาชีวิตนี้มีอำนาจ เพราะตัวจิตตัวสำคัญมากเลย อำนาจอันนี้มันโดนปกคลุมไว้ด้วยอวิชชา พออวิชชาเห็นไหม อำนาจโดยฝ่ายดีและอำนาจฝ่ายต่ำ อำนาจฝ่ายในบุญกุศล อกุศล.. อำนาจอันนี้ไง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนลงที่นี้ไง

“อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ.. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

เอาอำนาจของเรา เอาจิตของเราไว้ในอำนาจของเรา แล้วควบคุมสิ่งนี้ไง สิ่งที่เกิดขึ้นที่ที่เร็วที่สุดแล้วมันนิ่งที่สุด มันมีกำลังมหาศาลได้มากมายแค่ไหน กำลังมหาศาลอย่างนี้มันเป็นพื้นฐานของการเกิดโลกุตตรปัญญา “โลกุตตรปัญญา” ควบคุมอำนาจในอำนาจที่เขาแสวงหากันนั้นเป็นอำนาจจากข้างนอกนะ อำนาจของเรา อำนาจของจิตของเรา อำนาจของคุณธรรมของเรา สภาวธรรม สัจธรรม สัจธรรมความจริงเกิดบนหัวใจของเรา.. มันอยู่ที่ไหน?

นี่ไง ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วคอตกละนะ

“จะสอนได้อย่างไร? จะสอนได้อย่างไร?”

ถ้าเป็นวัตถุนะชี้ได้ เงินทองนี่นะ ทุกคนอยากนับเงินทองกัน แล้วเงินทองเอาไว้ทำไม เอาไว้กอดวางหัวใจใช่ไหม สิ่งที่เกิดขึ้นมาเราต้องบำรุงรักษามัน เราต้องแบกภาระมัน แต่เราก็แสวงหามันมา เพราะมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เป็นเรื่องของโลก

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “บริหารทิศ” ทิศเบื้องบนคือทิศของอุปัชฌาย์อาจารย์ ทิศเบื้องหน้าของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ทิศเบื้องซ้ายเบื้องขวาคือเพื่อน หมู่คณะต่างๆ ทิศเบื้องล่าง.. “บริหารทิศ” เราบริหารทิศ นี่บริหารทิศคือการบริหารปกครองในครอบครัว ในสังคม ในสังคมออกไปอย่างนั้น.. แล้วบริหารใจบริหารอย่างไร?

“บริหารใจ” นี่ไง เวลาฆราวาสธรรม ธรรมของฆราวาส ธรรมของคฤหัสถ์ ธรรมของผู้ที่เขาต้องการบุญกุศลในหัวใจของเขา ธรรมของผู้ที่เห็นภัยในวิภูสงสาร จิตนี้มันปฏิสนธิจิต มันเกิดในไข่ของมารดา ปฏิสนธิจิตเวลาเกิดเกิดจากไหน? เกิดจากพ่อจากแม่ แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากกรรม เกิดจากการกระทำของเราเอง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” มันเป็นแรงขับของหัวใจ แรงขับของปฏิสนธิวิญญาณ ปฏิสนธิวิญญาณไม่ใช่วิญญาณในขั้น ๕ ไม่ใช่เป็นวิญญาณรับรู้ที่เราเป็นวิญญาณๆ กันอยู่นี่ มันเป็นวิญญาณความรู้ มันเป็นวิญญาณอายตนะ มันไม่ใช่ตัวจิต

จิต! ความรู้สึกเป็นรูป ความคิดเป็นนาม เพราะมีรูปถึงเป็นความรู้สึกของเรา เพราะมันมีนาม มีความคิด มีความว่าง มันถึงหมุนไป จิตมันหมุนไป มันหมุนไปอย่างไร? มันหมุนไปอย่างไร? นี่ไง อำนาจของมัน มีของมันในตัวมันเอง แต่เราไม่เห็นอำนาจของมัน เราไม่รู้จักที่มาของอำนาจ แล้วเราไปหาอำนาจจากข้างนอกกัน เราไปหาการยอมรับของสังคม ถ้าเรายอมรับตัวเราเองไม่ได้ สังคมจะยอมรับเราไหม

หลวงตาท่านพูดประจำ “จับ-ค้นหาความผิดของตัวเองให้ได้ ถ้าเรายังมีความผิดของเรา คนอื่นเขาเห็นความผิดเราแน่นอน” ความผิดของเรา ความบกพร่องของเรา ความไม่ดีของเรา เราค้นหาของเราให้ได้ ถ้าเราค้นหาของเราได้เราเห็นความบกพร่องของเรา คนอื่นเห็นความบกพร่องของเราแน่นอน ถ้าเราค้นหาความบกพร่องของเรา ค้นหาความทุจริตในใจของเรานั้นไม่มี ใครจะค้นหาเจอ ให้มันค้นหา.. ให้มันค้นหา

เพราะว่ากรรม การกระทำของเรา การกระทำของจิต จิตมันมีการกระทำของมัน มันมาเกิดอย่างนี้ บุญกุศลพาเกิดนะ ถ้าไม่มีบุญกุศลพาเกิด เราไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนา เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์นะ พบพระพุทธศาสนา แล้วพระพุทธศาสนา สอนอะไร นี่พระพุทธศาสนาสอน.. ตอนนี้นั้นเป็น “อุชฺ ญาย สามิจิปฺปฏิปฺโน” ผู้ปฏิบัติตรง ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ต่อสังฆกรรม

แต่ตอนนี้นั้นเป็นเกจิอาจารย์ มีแต่ฤทธิ์มีแต่เดช มีแต่เพ่งสิ่งวัตถุมงคลกัน สิ่งนี้นั้นเป็นอะไร เห็นไหม กระเบื้องจีนหนึ่งซ็องขายกันเป็นล้านๆ แล้วหัวใจมันอยู่ไหน ความรู้สึก ใครเป็นคนไปซื้อมัน ใครเป็นคนเอามา สิ่งนี้เราเคารพบูชา นีรูบเคารพ ถ้ารูบเคารพ คุณสิ เราสร้างองค์สมมุติไว้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระพุทธรูปเป็นตัวแทนของพุทธะ แล้วตัวแทนของพุทธะมันจะหล่อเอาขนาดไหนก็ได้ มันจะสร้างมาขนาดไหนก็ได้

แล้วพุทธะแท้ๆ มันอยู่ที่ไหน? ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันอยู่ที่ไหน?

เวลาอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอก “ถ้าอยู่ถึงฟากตะวันตกปฏิบัติตามเรา เหมือนกับอยู่ข้างเรา กอดเราไว้เลย..” นี่ไง เอา

พุทธะ เอาพระพุทธรูปแขวนไว้บนคอเลย แล้วทำไมมันปลิ้นชิงวิ่งราวกันล่ะ นี่ไง มันพุทธะมันที่ไหน มันพุทธะข้างนอก

ถ้ามันพุทธะข้างในเราตั้งสติของเรา อำนาจเกิดเลย! อำนาจมันจะเกิด ถ้าจิตเราสงบขึ้นมา อำนาจเราเกิด เห็นไหม คุณิ เวลาเราอยู่ในป่าในเขากันนะ ทำความสงบของใจ พอจิตมันสงบขึ้นมาล่ะ มันมีเทวดา อินทร์ พรหม เข้ามาอุปฐาก เข้ามาดูแล เพื่อจะให้จิตนี้ลงสู่ความสงบของใจ

คุณิ พาหิยะเรือแตกออกมาจากทะเล ขึ้นมาจากทะเลมาเป็นซีเปลือยอยู่ นุ่งไปไม้ อยู่ แล้วคนเขาเห็นเข้าเขานึกว่าเป็นเทวดามา เขาศรัทธา เขาเชื่อมันของเขา พรหมมา ยับยั้งกลางอากาศเลย “เธอไม่ใช่พระอรหันต์ ตอนนี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้แล้ว ให้ไปหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” คุณิ เทวดา อินทร์ พรหม มาเดือน

พระนาคิตะเดินจงกรมอยู่ ทุกข์ยากมาก เขามีนักขัตฤกษ์ เขามีงานกัน ประชาชน เขาก็ไปเที่ยวกัน เขาร้องรำทำเพลงกันนะ เราเดินจงกรมอยู่นะ มันคึดน้อยใจขึ้นมาใจ “นี่คุณิ ประชาชนเขายังมีความสุขความรื่นเริงของเขา เขาจะมีโอกาสผ่อนคลายของเขา เราเป็นสัตว์นรก เราเป็นคนเหลือเดน เราต้องมาเดินจงกรม เรามาทุกข์ยากของเราอยู่คนเดียว” มันน้อยเนื้อต่ำใจ เห็นไหม

เทวดามายับยั้งกลางอากาศเลย “นี่ไอ้คนที่เขาไปแสวงหาความสุขกันนั้นนะ เขาติดในวิภวสงสารนะ ไอ้พวกนี้เวียนตายเวียนเกิด ไอ้พวกนี้มันสวะ” นี่วิภวะ.. ชีวิตเราเหมือนสวะ เหมือนเศษไม้ไผ่ มันลอยไปในแม่น้ำไผ่

นี่ก็เหมือนกัน การเกิดเวียนตายในวิภวสงสาร มันเวียนไปเหมือนสวะไผ่ ชีวิตนี้เหมือนสวะอันหนึ่ง แต่ที่ยังดีสวะมันไม่มีชีวิตนะ เรามีชีวิตเราสามารถบังคับสวะเราให้ออกทะเล ออกสู่สังขารได้ นี่ไง “เขายังเวียนตายเวียนเกิด ชีวิตของเขาไม่มีคุณค่า ท่านต่างหากเป็นผู้เห็นภัยในวิภวสงสาร” เราก็เกิดมาในวิภวสงสาร เราก็เป็นสวะอันหนึ่ง เราก็มีร่างกาย เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ร่างกายมนุษย์มันเหมือนกับวัตถุ เหมือนสวะอันหนึ่ง ลอยไปตามแม่น้ำ แล้วมีจิตวิญญาณคอยปกครองมัน คอยไปดูแลมัน “ท่านต่างหาก ท่านเป็นคนพิเศษ ท่านต่างหากท่านเป็นคนที่จะมีประโยชน์กับตัวท่านเอง”

เทวดามายับยั้งกลางอากาศเลยนะ มาเดือนเลยนะ พระนาทิตะดินจงกรมคั่นนั้น คั่นนั้นเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย นี่ได้การตักเตือน “โดยเห็นนะ” โดยเห็น โดยเสียง โดยการเคารพเลย

แต่ถ้าเราภาวนาในป่าในเขา ถ้าจิตเราสงบขึ้นมาเขาจะอนุโมทนากับเรา สิ่งนี้ อนุโมทนากับเรา ต้องการให้จิตทำความสงบของเรา เห็นไหม “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็น ตถาคต” พอจิตสงบเข้ามา

“พุทธะๆๆ มันอยู่ไหน?”

“อ้อ! พุทธะมันอยู่นี่” ความสุข ความสงบ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญานมันอยู่นี่

หามาแต่ไหน เอาเพชรไว้บนหน้าผาก แล้วก็วิ่งหา “เพชรๆๆ” หาไม่เจอ หาไม่ เห็น แล้วมันอยู่บนหน้าผาก มันมองไม่เห็น

นี่ก็เหมือนกัน คั่นคว้าหาตัวเอง คั่นคว้าหาสังขาร คั่นคว้าหาคุณธรรม นี่จะ ปฏิบัติธรรม จะประพฤติปฏิบัติธรรม จะเอาคุณธรรมกัน จะเอามรรคเอาผลกัน แล้วเอาที่ ไหน? เอาที่ไหน? มีรู้จักที่เก็บของมรรคผลหรือเปล่า มีรู้ถึงคุณสมบัติที่มรรคผลจะเกิด ที่ไหน มรรคผลจะเกิดที่ไหน? เกิดที่ปากไข่ไหม เกิดที่การพรำบ่นหรือ เกิดที่ความนึกคิด หรือ เกิดที่การแสวงหาหรือ เกิดมาจากไหน? มรรคผลเกิดมาจากไหน? มรรคผลมันเกิด มาจากใจ เกิดมาจากปฏิสนธิวิญญาน เกิดมาจากภพ เกิดภวาสวะ

ความคิดมันเกิดมาจากไหน? ความคิดเกิดมาจากไหน? ความคิดมันเกิดมาจาก ไหน?

ถ้าไม่มีจิตตัวคิดมันเกิดมาจากไหน?

ทุกอย่างมันต้องมีที่ที่เกิดที่ดับ มันไม่ลอยมาจากฟ้า

การเกิดของเรา ในโลกเขาเกิดมาจากพ่อแม่ แต่โดยศาสนาโดยสังขารนะ เกิดมา จากกรรมของเรา “กัมมะพันธุ” เห็นไหม กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ กรรมเป็นแดนเกิด กรรม เป็นที่พึ่งอาศัย กรรมเป็นที่พึ่งอาศัยนะ

เราเกิดมาต้องมีอาหาร ชีวิตนี้อยู่ได้ด้วยอาหาร เราต้องแสวงหาอาหาร พอแสวงหาเราก็ต้องการความมั่นคง มันพุ่งออกไปแล้ว ต้องมีอาหาร ต้องมีความมั่นคง ทุกอย่างต้องมั่นคงหมดเลย แล้วจิตมั่นคงไหม? แล้วเราทุกข์ร้อนอยู่ไหม?

ถ้าจิตเรามั่นคงนะ สิ่งใดทุกอย่าง คนมีปัญญาขึ้นมา.. เมื่อก่อนเราจุดค้ำไปกับพวกชาวเขา โอ้.. เขามีมิดอยู่อันเดียวนะ เขาอุปฐากได้ เขาตัดไม้ไผ่มาหุงข้าว มาต้มน้ำทุกอย่าง เขามีปัญญาของเขา ขนาดเราเป็นพระเรายังทิ้งเลยนะ ไปเห็นครั้งแรกทิ้งมากเลย โอ้โฮ.. เขาคำรงชีวิตกันในป่าของเขาเนะ มีมิดเล่มเดียว ตัดไม้ไผ่ปับ มาต้มน้ำร้อนก็ได้ หุงข้าวก็ได้ ทำอะไรก็ได้ เขามีมิดเล่มเดียว เขาคำรงชีวิตในป่าของเขาสบายหมดเลย เพราะเขามีปัญญาของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราต้องการความมั่นคงในปัจจัยเครื่องอาศัย มั่นใจในอาหาร ในที่อยู่อาศัย ความมั่นคง สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการสำเร็จในการกระทำแล้วมันต้องเชื่อมเป็นธรรมดา ของที่เราใช้มา เราซื้อมาสุขยอดเลย ใหม่อเยี่ยมเลย แกะกล่องเลย มันมีแต่ความเชื่อมจากนี้ไป ถึงที่สุดของมันขณะนี้ แล้วมันจะเชื่อมไปธรรมดา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ ในโลกนี้มันเป็นอนิจจังทั้งนั้นนะ มันอยู่ที่บุญกุศล อยู่ที่บาปอกุศล บุญกุศล คุณดี เด็กที่มันจบมา ขณะที่เด็กมันจบมาเศรษฐกิจขาขึ้น มีงานทำ มันสะดวกสบายหมดเลย เวลาเราจบมาเศรษฐกิจขาลง โอ้โฮ.. เราทุกข์เลย ทำไมเป็นอย่างนี้? นี่วาระของมัน มันมาถึง นี่กรรม บุญกุศล “สภาคกรรม” คุณดี เวลารัฐบาลเขาลดค่าเงินบาท เราไม่รู้เรื่องอะไรกับเขาเลยนะ กระเทือนกันไปหมดเลย แล้วใครเป็นคนทำ ใครเป็นคนทำ นี่ไง สภาคกรรม คือกรรมร่วม กรรมร่วมสมัย กรรมร่วมเกิดมาพร้อมกันในสังคมนั้น

แล้วกรรมบุคคลละ มันยังมีซ้อนมาอีกนะ ในวิกฤติขนาดไหนมันก็มีคนได้ผลประโยชน์ ในวิกฤติขนาดไหน พอวิกฤตินั้นจะทำให้คนเสียหายหมด ทำไมมีคนได้ประโยชน์ละ นี่ไง กรรมของบุคคลก็มีอีก เขามาตัดดวงเอาผลประโยชน์ในวิกฤตินั้น

แต่ไฉนนี้เป็นเรื่องว่ากรรมพาเกิดๆ เราโต้แย้งสิ่งนี้ไม่ได้

เห็นไหม กรรมพาเกิด ถ้ากรรมพาเกิด การกระทำของเรา จังหวะและโอกาสของเรามาเป็นอย่างไรเองว่า ธรรมะจัดสรร..

“ธรรมะจัดสรร” ทำกรรมดีกรรมชั่วมันจัดสรรมา ถ้าจัดสรรมาเราต้องตั้งสติกลับมาที่เรา กลับมาที่เรานะ สิ่งนี้เราทำของเรามา เห็นไหม อำนาจจากของเรามันรักษาเราให้ได้ ถ้าอำนาจเกิดจากเราจากภายใน อำนาจวาสนาเราไว้แล้ว อำนาจของเรามันจะมีอะไรๆ

“โลกนี้มีเพราะมีเรา” โลกนี้ย่อยสลายไปเราก็ก้อยู่ นะ โลกนี้มีเพราะมีเราแล้วไปรับรู้มันเอง นี่อำนาจที่การกระทบกระเทือนจากภายนอก เขาทำมาให้เราเจ็บปวดแสบร้อน แต่ถ้ามันไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งใดที่เขาจะมาบีบบังคับได้ อำนาจในตัวสิ่งที่เขาต้องการเหยียบย่ำทำลาย เรารักษาไว้แล้ว เราได้ดูแลไว้แล้ว.. นี้อยู่กับโลกโดยไม่ติดโลกนะ

เราปฏิเสธโลกไม่ได้ โลกเป็นโลกนะ เขาบอกว่าโลกนี้ไม่มี ทุกอย่างเป็นสมมุติๆ ..มันเป็นจริงตามสมมุตินะ มันมีจริงๆ อาบเหงื่อต่างน้ำก็ทุกข์จริงๆ ร่มเย็นเป็นสุขมันก็มีของมันจริงๆ ทุกอย่างเป็นความจริงหมด แต่มันชั่วคราว ชั่วคราวเพราะมันเป็นสมมุติ คือเป็นของชั่วคราว แต่มันมีอีกอันหนึ่งที่ว่า ถ้ามันเป็นถึงที่สุดของมันแล้วมันจะเป็นความจริงของมัน แล้วความจริงของมัน มันเป็นนามธรรม

“นามธรรม” เห็นไหม ธาตุรู้ ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ ธาตุรู้.. ธาตุ ๖ แล้วธาตุรู้ ธรรมธาตุ นี่สิ่งที่มีมันเป็นธาตุรู้ที่มันขับเคลื่อนไปปฏิสนธิจิตมันขับเคลื่อนมันไป แล้วมันเป็นธาตุรู้ มันเป็นสังขารของมัน นี่ธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติมันเวียนตายเวียนเกิด มันเคลื่อนไหวของมันไป แล้วอุปปสรรณ อฐานะที่มันจะเคลื่อนของมันไปอีกแล้ว มันเป็นสังขารอันหนึ่ง แล้วมันเป็นสิ่งที่ธาตุที่มีชีวิต สสารสิ่งต่างๆ มันเป็นสสารที่ไม่มีชีวิต สสารธาตุรู้ที่มันมีชีวิต สันตติที่มันเกิดดับแล้วมันถึงวิมุตติสุข มันเป็นอย่างใด.. นี่อำนาจโดยธรรม

เราจะมีอำนาจมาก ถ้าเรารักษาใจของเราไว้ได้ แต่เพราะเราบกพร่องมาก เราถึงต้องอาศัยอำนาจจากข้างนอก แล้วเราพยายามวิงวอนกัน แล้วพระพุทธเจ้าบอกเรื่อยๆ ทุก

คนบ่นว่าร้อน.. ในสมัยหนึ่งมีบุรุษผู้ฉลาด คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทิ้งค้อนไฟนั้นแล้ว แล้วประกาศให้พวกเราสาวก - สาวกะ ให้ประกาศทิ้งค้อนไฟกัน

ค้อนไฟที่ว่าร้อนๆ พลังงานใจ พลังงานตัวจิตใจ เหมือนไฟ เหมือนพลังงานอันหนึ่งมันร้อนๆ พลังงานอันนี้มันมีด้วยโทษะ โมหะ มันมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ในพลังงานนั้น ถ้าเราจะทิ้งความโลภ ความโกรธ ความหลง พลังงานที่สะอาด เราได้ทิ้งค้อนไฟนั้นแล้ว มันจะไม่มีความร้อน คุณิ เวลาโกรธขึ้นมา เลือดมันสูบฉีดขึ้นมา ความร้อนมันร้อนไหม? นี่ธรรมชาติมันสอนมาที่นี่

อำนาจจากข้างนอกเราอยู่กับสังกมณะ ถ้าเรามีบุญกุศล เราสร้างมานะ “ธรรมชาติจักร” มันเป็นไปเองนะ ทุกอย่างมันจัดให้สมดุลเลย เราจะลงจังหวะนั้นบ้างๆ นี่คือนบุญกุศลที่สร้างมา

ถ้าเราไม่มีนะ เราทำของเรามาปานกลาง เราก็สนุกๆ ดิบๆ อย่างนี้ ถ้าเราทำมา เราด้อยนะ ชีวิตเราก็จะมีอุปสรรคพอสมควร แต่! แต่ต้องคิดว่าสิ่งนี้ไม่มีใครทำร้ายเรา ไม่มีใครรังแกเรา เกิดจากการกระทำของเราทั้งนั้น เราได้ทำของเรามา เหตุใดเกิดขึ้นเฉพาะหน้า.. แก้ไข..

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีความเพียรชอบ ทุกอย่างเราต้องแก้ไข ขณะที่เกิดมาในปัจจุบัน มนุษย์สมบัติสำคัญมาก เพราะเกิดมาแล้ว เรามีสิทธิเลือก แล้วปัจจุบันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมา เราต้องแก้ไขตรงนี้ไป.. แก้ไข..

ทำบุญร้อยหนพันหน สละทาน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง

เราถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหน ไม่เท่าเกิดสมาธิขึ้นหนึ่ง

มีศีล-สมาธิร้อยหนพันหน ไม่เท่าเกิดโลกุตตรปัญญาขึ้นหนึ่ง

โลกุตตรปัญญามันจะแก้ไขจิตใจ แก้ไขอำนาจจากอำนาจธรรมเป็นอำนาจธรรมะ คือในหัวใจเรา อวิชาให้เป็นวิชา สิ่งที่เป็นปัญญามันเกิดขึ้น ถ้าเราทนแก้ไข นี่คือการปฏิบัติธรรม ใจของเรามันแก้ไข มันปลดปล่อยความทุกข์ความหมักหมมในหัวใจ

มันปลดเปลื้องออก สิ่งนี้มันปฏิบัติธรรม เราไม่ไปมองกันที่ตัวเลข วัตถุประสงค์ของมันจะมี
มากมีน้อย มันมองที่ใจเราปลดเปลื้องได้ไหม อันนี้สำคัญมาก

อำนาจอันนี้ทำให้เรารู้แจ้ง รู้แจ้งในโลกทัศน์ โลกภายใน โลกนอก-โลกใน โลก
ทัศน์คือรู้สึก ความรู้สึก ปฏิสนธิจิตที่มันเคลื่อนไป เราเข้าใจมัน ทำลายมันหมดเลย โลก
ทัศน์นี้ โลกนี้ทำลายโลกแล้วมันจะมีโลกอะไรอยู่ในใจ โลกนอก-โลกใน รู้แจ้งโลกนอก
รู้แจ้งโลกใน

“โลกนอก” คือในวิภูษงสาร

“โลกใน” คือโลกในหัวใจนะ

นี่อำนาจ โลกเขาแสวงหากัน เราแสวงหาอำนาจโดยธรรม เราจะทำเข้ามาให้สถิต
ในหัวใจของเรา เราต้องมีสติปัญญาของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง